

Eläinlääkintä ja muu ympäristöterveydenhuolto ovat tärkeä osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä. Ne vastaavat koko elintarvikeketjun turvallisuudesta pellolta pöytään. Tänä vuonna eläinlääkäripäivillä on erityisteemaksi nostettu vesi, ja riskit jotka liittyvät puhtaan ja turvallisen talousveden saantiin.

Taudinaiheuttajaorganismeista 60 prosenttia on yhteisiä ihmisille ja eläimille. Ihmiset voivat saada tartunnan elintarvikkeista, eläimistä tai ympäristöstä. Lähes kaikki vaarallisimmat ihmisten epidemiat ovat eläinperäisiä. Suomessakin varaudutaan parhaillaan mahdollisen maailmanlaajuisen lintuinfluenssapandemian varalta. Tästä aiheesta meillä oli jo käytännön harjoitus, kun elokuun lopulla oululaisesta lokista epäiltiin löytyneen lintuinfluenssavirusta. Tämä nostatti kansainvälisen mediakohun ja osoitti selvästi, minkälaisessa avainasemassa eläinlääkärit ovat. Virus osoittautui matalapatogeeniseksi.

Korkeapatogeenista lintuinfluenssaa, joka on tarttunut myös ihmisiin, tavataan tällä hetkellä Kaukoidässä, Kiinassa ja myös Venäjän aasianpuoleisissa osissa. Viruksen ei ole todettu tarttuneen ihmisestä toiseen. Virus säilyy luonnossa villeissä vesilinnuissa, jotka eivät itse sairastu tautiin. On varsin epätodennäköistä, että virus tulisi Suomeen muuttolintujen mukana idästä. Jos näin tapahtuisi, olisivat ensimmäisenä vaaravyöhykkeessä siipikarjayksiköt, joissa lintu pääsevät kontaktiin luonnonlintujen kanssa. Tällaisia on meillä hyvin vähän. Keski-Euroopassa niin sanotut takapihakanalat ovat hyvin yleisiä, ja tuoreessa muistissa onkin Hollannissa, Belgiassa ja Saksassa keväällä 2003 puhjennut epidemia, jonka yhteydessä kuoli yksi vastustustöihin osallistunut eläinlääkäri. Lisäksi 80 muuta ihmistä sairastui lievästi ja valtavat määrät siipikarjaa jouduttiin hävittämään. Parhaillaan selvitetään siipikarjan lintuinfluenssatapauksia Romaniassa ja Turkissa.

Eläinlääkäreiden oma riski sairastua erilaisiin zoonooseihin on tietysti muuta väestöä suurempi. Viime aikoina julkisuudessa on paljon puhuttu koirien salakuljetuksesta. Erityisesti rokottamattomien koirien tuonnista maista, joissa esiintyy raivotautia. Toiminta aiheuttaa huomattavan riskin koiranomistajan perheenjäsenille, mutta myös eläinlääkäreille, jotka joutuvat näitä koiria käsittelemään. Kun taudin itämisaika voi olla puoli vuotta tai jopa enemmän, tulisi pystyä varmistumaan, että eläin ei ole voinut saada tartuntaa ennen rokotteen tuottamaa suojaa.

Vasta julkaistu Eläinlääkäriin työterveysopas suosittaleekin raivotautirokotusta kaikille eläinten hoitoon osallistuville eläinlääkäreille. Oppaassa on listattu 34 vakavaa tarttuvaa sairautta, jotka eläimestä voivat tarttua eläinlääkäriin tai eläimen hoitajaan. Osa sairauksista on erityisen vaarallisia raskaana oleville. Työterveyslaitoksen nyt julkaisemaa opasta on pitkään odotettu. Opas on tarkoitettu työterveyshuollon henkilökunnalle. Ammatin ulkopuolisilla on tähän asti ollut hyvin vähän tietoa eläinlääkäriin työnkuvasta ja ammatillisista erityisistä terveysriskeistä.

Lisätietoja:

Antti Nurminen, puheenjohtaja Suomen Eläinlääkäriliitto, läänineläinlääkäri
puh. 0400 888612, antti.nurminen@sell.fi